

چهارشنبه 21 شهریور 1397 - 2 محرم 1440 - 12 سپتامبر 2018

رحلت فقیه بزرگوار "میرزا جعفر قزوینی" (1297 ق)

رحلت فقیه بزرگوار "میرزا جعفر قزوینی" (1297 ق)

ابوهادی جعفر بن سیدمهدی بن حسن حسینی، از علمای امامیه و آل‌محمدی و شاعری ماهر و ادیبی لغوی است که در "حلیه" در عراق سکونت داشته و دارای ریاست مذهبی بوده است. این عالم گرانقدر نزد پدر خود و شیخ انصاری و فاضل ایروانی به مدارج عالی علمی دست یافت و سپس به تدریس و تالیف مشغول شد. کتاب اشراقات در منطق و تلویحات در اصول فقه از تالیفات میرزا جعفر قزوینی می‌باشند. میرزا جعفر قزوینی در حله وفات یافت و در نجف اشرف دفن گردید. آغاز هفته احیای امر به معروف و نهی از منکر

«امر» به معنای فرمان دادن و «نهی» به معنای بازداشتن و منع از انجام کاری است. «معروف» هر آن چیزی است که عقل و دین، آن را به نیکی و خوبی می‌شناسند و معرفی می‌کنند و «منکر» هر آن چیزی است که عقل و شرع، آن را ناپسند می‌دارند. پس امر به معروف، یعنی فرمان دادن به انجام کارهای نیک و نهی از منکر، به معنای بازداشتن از بدی و ناپسندی است. یکتاپرستی، نیکی به پدر و مادر، انفاق به خویشاوندان، کمک به مساکین و درماندگان، برپایی نماز، پایبندی به عهد، مبارزه با ظلم و ستم، امر به معروف و نهی از منکر، پرداخت وجوهات شرعی و... نمونه‌هایی از معروف‌ها، و شرک به خداوند، زنا و فحشا، ربا، سرقت، دست‌درازی به اموال یتیمان، تکبر، اسراف و بدخویی، نمونه‌هایی از منکرهای ذکر شده در قرآن کریم می‌باشند. دستور قرآن کریم بر ضرورت و وجوب امر به معروف و نهی از منکر کاملاً آشکار است. در آیه ای می‌خوانیم: «و باید از میان شما گروهی باشند دعوتگر به خیر که به نیکی (معروف) فرمان دهند و از ناشایستی (منکر) باز دارند و اینان رستگارانند». دراهمیت امر به معروف و نهی از منکر همین بس که در قرآن کریم، نام آمرین به معروف، در کنار نام پیامبران آمده است و کیفر قاتلان آنان، مثل کیفر قتل انبیاست. برای امر به معروف و نهی از منکر، سه مرحله را متذکر شده‌اند: نخست این که انسان، از بروز گناه، اندوهگین باشد و قلباً راضی از کار منکر نبوده و از آن متنفر باشد. در این مرحله هیچ کس معاف نیست و حتی افراد ناتوان نیز باید از گناه متنفر باشند؛ زیرا اگر کسی راضی به عمل قومی باشد، در عمل آنان شریک است. در مرحله دوم، امر به معروف، با زبان به خلافت هشدار می‌دهد و به خوبی‌ها سفارش می‌کند، و مرحله سوم آن است که اگر بیان، اثر نکرد، با قدرت در برابر منکرات بایستد. این اعمال قدرت و خشونت باید بسیار سنجیده و حساب شده باشد تا موجب بروز هرج و مرج در جامعه و ایجاد منکرهای بزرگ‌تر نگردد. آثار فردی و اجتماعی امر به معروف و نهی از منکر، آن قدر فراوان است که در قرآن و روایات، حساب این دو فریضه پربرکت از دیگر فریضه‌ها جدا شده است. بهره‌مندی از الطاف خداوند، نجات از قهر و غضب الهی، وفور نعمت‌های اقتصادی، کسب حلال، عزّت و سرافرازی مؤمنین، سرکوبی و کنترل اشرار و برقراری نظم و انضباط اجتماعی، نمونه‌هایی از آثار و برکت‌های آن است. در بُعد فردی، کسی که امر به معروف باشد، خود، اهل معروف خواهد شد و خواه ناخواه، به رستگاری خواهد رسید و در بُعد اجتماعی، امر به معروف و نهی از منکر، ضامن بقای کلیه برکت‌های معنوی، اخلاقی، سیاسی، اجتماعی و اقتصادی جامعه مسلمین است. پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله درباره آداب امر به معروف و نهی از منکر فرمود: امر به معروف، نیازمند آن است که به حلال و حرام آگاه و از آن چه دیگران را امر و نهی می‌کند، خود، فارغ شده باشد. برای خلق، ناصح مهربان و با آنان رفیق باشد. با لطف و بیان خود، آنان را دعوت کند، اخلاق آنان را بشناسد تا با هر یک مناسب شأنش رفتار کند، به مکر نفس و نیرنگ‌های شیطان بینا و بر آن چه بدو رسد، شکبیا باشد و آنان را به سبب آن چه بدو رسیده، مکافات و از آنان شکایت نکند، خشونت نرزد و برای نفس خود خشمگین نشود. نیت خود را برای خدا خالص گرداند و از او یاری بخواهد و در پی رضایت او باشد. پس اگر با او مخالفت و در حقش جفا کنند، صبر پیشه کند و اگر با او موافقت کنند و سخنش را بپذیرند، سپاس‌گزاری کند و کار خود را به خدایش واگذرد و به عیب خویش بنگردد».